

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 30. siječnja 2023.
(OR. en)

5422/23

COSCE 2
COPS 31
CFSP/PESC 91

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	5262/23
Predmet:	Zaključci Vijeća o prioritetima EU-a za suradnju s Vijećem Europe u 2023. i 2024.

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o prioritetima EU-a za suradnju s Vijećem Europe u 2023. i 2024. kako ih je Vijeće odobrilo na svojem 3929. sastanku održanome 30. siječnja 2023.

Prioriteti EU-a za suradnju s Vijećem Europe u 2023. i 2024.

1. Ničim izazvani, neopravdani i nezakoniti agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i pokušaji Rusije da silom promijeni europsku sigurnosnu strukturu u suprotnosti su s međunarodnim poretkom utemeljenim na pravilima i demokratskim temeljima europskog političkog, socijalnog i gospodarskog poretka. U tom kontekstu EU i Vijeće Europe trebali bi ojačati svoje odnose u kvalitativnom i kvantitativnom smislu.
2. U svijetu u kojem unilateralistički pristupi u kombinaciji s promjenama u odnosima snaga na geopolitičkom planu dovode u pitanje multilateralizam Europska unija i Vijeće Europe ostvaruju uzajamne koristi od prednosti, stručnosti i kompetencija druge strane. Zalaganje za multilateralizam važnije je nego ikada. Europska unija vjeruje da je učinkovit multilateralizam utemeljen na zajedničkim pravilima i dalje najbolji način za očuvanje globalnog mira i sigurnosti te za jačanje ljudskih prava, demokracije i vladavine prava u Europi. U tom kontekstu suradnja EU-a s Vijećem Europe i dalje će se temeljiti na provedbi Zajedničke komunikacije o povećanju doprinosa Europske unije multilateralizmu koji se temelji na pravilima iz 2021., čime će se ujedno doprinijeti ostvarenju UN-ova Programa održivog razvoja do 2030. i ciljeva održivog razvoja iz tog programa.
3. Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine predstavlja teško kršenje međunarodnog prava i veliku prijetnju globalnom miru i sigurnosti te stoga ima ozbiljne posljedice za multilateralnu strukturu Europe, među ostalim i za odnose EU-a i Vijeća Europe. U ovom je trenutku od presudne važnosti očuvati jedinstvo, ponovno potvrditi važnost naših zajedničkih vrijednosti i načela te ojačati ulogu Vijeća Europe kao referentnog tijela za promicanje i poštovanje ljudskih prava, demokracije i vladavine prava u Europi.

4. EU podupire održavanje četvrtog sastanka na vrhu šefova država i vlada Vijeća Europe, koji će imati ključnu ulogu u tom pogledu. Kao što je predložila Skupina Vijeća Europe na visokoj razini za promišljanje, sastanak na vrhu bit će prilika da se na najvišoj političkoj razini ponovno iskaže predanost temeljnim vrijednostima Vijeća Europe i da se utvrdi njegova uloga u novoj geopolitičkoj situaciji. Unija pozdravlja izvješće Skupine na visokoj razini za promišljanje kao važan doprinos, među ostalim pripremama za sastanak na vrhu.
5. Stupanjem na snagu Ugovora iz Lisabona 2009. ljudska prava, demokracija i vladavina prava stavljeni su u središte politika Europske unije i stvorene su veće mogućnosti za suradnju s Vijećem Europe. Tijekom proteklih godina te su dvije organizacije razvile strateško partnerstvo utemeljeno na zajedničkim vrijednostima i prioritetima. Europska unija postala je glavni institucijski partner Vijeća Europe u političkom, financijskom i pravnom smislu, kako je potvrđeno na ministarskom sastanku Odbora ministara održanome u svibnju 2021. u Hamburgu.
6. Kako bi se ojačala demokracija u europskim državama, postalo je iznimno važno udružiti snage da bi se zaustavilo nazadovanje demokracije, promicala vladavina prava i poštovala ljudska prava, zaštitio integritet demokratskih procesa od vanjskog uplitanja i dezinformacija, očuvala neovisnost pravosuđa, osigurala sloboda medija i sigurnost novinara te poboljšala učinkovitost demokratskih institucija i donošenja odluka, među ostalim smislenim angažmanom aktera civilnog društva i većim angažmanom građana. U okviru Konferencije o budućnosti Europe, dosad nezabilježenog primjera participativne demokracije na razini Europske unije, razmotreni su novi načini za uključivanje građana u promišljanja o daljnjem razvoju EU-a s obzirom na ključne izazove te su stvorene prilike za buduću suradnju s Vijećem Europe u provedbi njegovih prijedloga, posebno u kontekstu Svjetskog foruma za demokraciju i Konferencije međunarodnih nevladinih organizacija u organizaciji Vijeća Europe. EU i Vijeće Europe žele dodatno unaprijediti sudjelovanje građana u europskim pitanjima i stvoriti nove prostore za rasprave među Europljanima.

7. Slijedom odluke Odbora ministara od 16. ožujka 2022. Ruska Federacija prestala je biti članica Vijeća Europe i više nije visoka ugovorna stranka Europske konvencije o ljudskim pravima, čime je više od 140 milijuna osoba u Rusiji uskraćena zaštita ljudskih prava koju nudi ta konvencija. Europska unija i dalje je u potpunosti predana učinkovitom funkcioniranju sustava Konvencije Vijeća Europe i nastaviti će podupirati inicijative Vijeća Europe usmjerene na jačanje razvoja vrijednosti te organizacije, a osobito njezine aktivnosti za potporu Ukrajini. Vijeće Europe također bi trebalo pojačati suradnju s bjeloruskom (uključujući novoosnovanu kontaktnu skupinu) i ruskom demokratskom oporborom i akterima civilnog društva, neovisnim medijima i borcima za ljudska prava koji su aktivni u svojoj zemlji i izvan nje te se pritom ciljano usmjeriti na obveze u pogledu ljudskih prava i demokracije preuzete u okviru drugih multilateralnih platformi, kao što je Organizacija za europsku sigurnost i suradnju.
8. EU ističe središnju ulogu ljudskih prava u pravu EU-a, kako su zajamčena Europskom konvencijom o ljudskim pravima i kako ih tumači Europski sud za ljudska prava, te naglašava da je važno da EU pristupi toj konvenciji kako bi kao ugovorna stranka mogao biti formalno uključen u postupke pred Europskim sudom za ljudska prava. EU će u tom kontekstu posvetiti veću pozornost radu Odbora ministara u vezi s nadzorom nad izvršenjem presuda Suda.

9. Osim toga, EU će nastaviti podupirati aktivnosti u okviru djelomičnih sporazuma i specijaliziranih tijela Vijeća Europe, posebno Europske komisije za demokraciju putem prava (Venecijanska komisija), Skupine država protiv korupcije (GRECO), Odbora stručnjaka za ocjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (MONEYVAL), Skupine stručnjaka za djelovanje protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (GREVIO), Skupine stručnjaka za suzbijanje trgovine ljudima (GRETA), Europske komisije za učinkovitost pravosuđa (CEPEJ), Skupine Vijeća Europe za međunarodnu suradnju u području droga i ovisnosti (skupina Pompidou), Odbora za sprječavanje mučenja (CPT), Odbora za umjetnu inteligenciju (CAI), Odbora za Konvenciju iz Lanzarotea, Europskog odbora za socijalna prava i drugih mehanizama za utvrđivanje i praćenje standarda u području ljudskih prava, demokracije i vladavine prava.
10. Mogućnost članstva u EU-u važan je čimbenik stabilnosti u Europi, koji Vijeće Europe i dalje podupire. Europsko vijeće 23. lipnja 2022. potvrdilo je europsku perspektivu Ukrajine, Republike Moldove i Gruzije. Budućnost je tih zemalja i njihovih građana u Europskoj uniji. Time se daje novi poticaj ostvarenju daljnjeg napretka u području ljudskih prava, demokracije i vladavine prava u tim zemljama i široj regiji.
11. EU prepoznaje važnu ulogu koju Vijeće Europe ima u podupiranju usklađivanja s europskim standardima i jačanju izgradnje kapaciteta važnih institucija tijekom procesa reformi na zapadnom Balkanu i u zemljama Istočnog partnerstva. EU i Vijeće Europe nastavit će surađivati kako bi zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatima za pristupanje EU-u pomogli da ostvare konkretan napredak u cjelokupnom procesu reformi i ispune kriterije za članstvo u EU-u. Našim zajedničkim programima u regijama proširenja i susjedstva nastavit će se podupirati reforme u području ljudskih prava, demokracije i vladavine prava.

12. Politika južnog susjedstva i Europski centar za globalnu međuovisnost i solidarnost Vijeća Europe ključni su za poboljšanje dijaloga i suradnje između sjevera i juga, poticanje solidarnosti i promicanje stabilnosti i demokratske sigurnosti u Europi i susjednim regijama. Utjecaj Vijeća Europe danas znatno nadilazi europski kontinent jer mnoge njegove konvencije mogu potpisati dionici iz cijeloga svijeta, a nekoliko njegovih mehanizama ima globalni doseg. Europska unija nastavit će promicati pristupanje neeuropskih država najrelevantnijim konvencijama Vijeća Europe, među ostalim u području međunarodne pravne suradnje.
13. Ukupni opseg suradnje u okviru zajedničkih programa EU-a i Vijeća Europe 2021. dosegnuo je 207,4 milijuna EUR, a godišnji primici povezani s tim programima činili su 57 % svih izvanproračunskih sredstava Vijeća Europe. Za suradnju EU-a i Vijeća Europe 2019. otvorila se nova prilika, s proračunom od više od 17 milijuna EUR u okviru Instrumenta Europske komisije za tehničku potporu, iz kojeg se državama članicama EU-a pruža potpora u pripremi i provedbi administrativnih i strukturnih reformi za poticanje rasta u područjima kao što su ljudska prava, demokracija i vladavina prava. Ta izvrsna suradnja, koja se posljednjih godina povećava, nastavit će se i u okviru aktualnog višegodišnjeg financijskog okvira, koji obuhvaća razdoblje od 2021. do 2027.
14. EU će u 2023. i 2024. nastaviti predvoditi potporu reformiranom i revitaliziranom Vijeću Europe, s ciljem osiguravanja financijske održivosti i stalne usredotočenosti na učinkovitost. Nastojat će poboljšati vidljivost ciljeva i aktivnosti Vijeća Europe te konkretnih rezultata ostvarenih suradnjom EU-a i Vijeća Europe, kao i komunikaciju o njima, među ostalim s pomoću češćih zajedničkih izjava i događanja na visokoj razini o temama od zajedničkog interesa. Poboljšanju te vidljivosti može doprinijeti i veća uključenost civilnog društva.

15. Uzajamno korisna suradnja EU-a i Vijeća Europe tijekom sljedeće dvije godine dodatno će se razvijati na temelju tri glavna stupa partnerstva, a to su politički dijalog, pravna suradnja i programska suradnja, pri čemu će naglasak biti na sljedećim međusobno povezanim prioritetima koji se uzajamno osnažuju u području ljudskih prava, demokracije i vladavine prava. Te dvije organizacije nastojat će pojačati svoj politički dijalog, među ostalim redovitim kontaktima na visokoj političkoj razini, i uzajamno doprinositi razvoju normi i politika druge strane u sljedećim područjima:

LJUDSKA PRAVA

16. EU će podupirati Vijeće Europe, Europski sud za ljudska prava i sustav konvencija o ljudskim pravima kao glavne instrumente za zaštitu ljudskih prava u Europi. EU u tom pogledu ponovno ističe svoju predanost pristupanju Europskoj konvenciji o ljudskim pravima. Unija će nastaviti surađivati s Vijećem Europe u provedbi EU-ovih prioriteta u području ljudskih prava u okviru svojih vanjskih odnosa, u skladu s Akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju (za razdoblje 2020. – 2024.).
17. Ukidanje smrtne kazne i iskorjenjivanje mučenja i drugih oblika zlostavljanja ključni su za osiguravanje ljudskog dostojanstva. EU i Vijeće Europe, u suradnji s civilnim društvom i nevladinim organizacijama, nastavit će podupirati intenzivnije javne rasprave te aktivnosti podizanja svijesti i zagovaranja kad je riječ o smrtnoj kazni i užasnim posljedicama koje ona ostavlja na pojedince, obitelji i društva, kao i o iskorjenjivanju mučenja i pravnoj zaštiti za žrtve. Godišnje zajedničke izjave EU-a i Vijeća Europe protiv smrtne kazne dokaz su snažne predanosti ukidanju smrtne kazne u svijetu.

18. U suradnji s Vijećem Europe EU će nastaviti raditi na promicanju rodne ravnopravnosti, što uključuje potpuno i ravnopravno ostvarenje ljudskih prava žena te njihovo osnaživanje i sudjelovanje, i u državama članicama i u vanjskim odnosima. EU će ujedno surađivati s Vijećem Europe na sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. „Istanbulska konvencija” Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji ratificirana je i provodi se u 21 državi članici EU-a. EU i Vijeće Europe nastojat će pronaći sinergije između pravnih okvira o pravima žena i političkih obveza kao što je Program o ženama, miru i sigurnosti, kao i razmotriti zajedničke aktivnosti i programe u području žena, mira i sigurnosti te rodne ravnopravnosti, u skladu s vanjskom politikom EU-a.
19. EU i Vijeće Europe nastavit će ulagati zajedničke napore usmjerene na unapređenje zaštite i promicanja prava djeteta, kako je utvrđeno u strategiji EU-a o pravima djeteta, Zaključcima Vijeća o strategiji EU-a o pravima djeteta i novoj strategiji Vijeća Europe o pravima djeteta (2022. – 2027.) naslovljenoj *Children’s Rights in Action: from continuous implementation to joint innovation* (Prava djece na djelu: od kontinuirane provedbe do zajedničkih inovacija). To bi trebalo obuhvaćati suradnju u cilju jačanja sudjelovanja djece u političkom i demokratskom životu, poticanja pravosuđa prilagođenog djeci, promicanja integriranih sustava za zaštitu djece, zaštite djece od izloženosti štetnom ili nezakonitom sadržaju na internetu te osiguravanja toga da sva relevantna tijela i službe zajednički štite i podupiru djecu.

20. Vijeće Europe jedan je od ključnih partnera Europske unije u borbi protiv seksualnog zlostavljanja djece, primjerice jer je 18. studenoga proglasilo Europskim danom zaštite djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja. Unija će nastaviti jačati suradnju sa svim relevantnim subjektima u okviru Vijeća Europe tijekom provedbe svoje strategije za učinkovitiju borbu protiv seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece, koja obuhvaća tri ključna aspekta, a to su sprečavanje, potpora u istragama i pomoć žrtvama. Seksualno zlostavljanje i iskorištavanje djece kazneno je djelo koje ne poznaje granice. Kako bi se osigurao istinski globalan odgovor i povećali globalni standardi za zaštitu djece od tih kaznenih djela, Unija će nastaviti promicati Konvenciju o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (Konvencija iz Lanzarotea) te poticati pristupanje toj konvenciji i njezinu ratifikaciju.
21. Europska unija nastavit će surađivati s Vijećem Europe i njegovom Skupinom stručnjaka za suzbijanje trgovine ljudima (GRETA), u skladu sa Strategijom EU-a za suzbijanje trgovine ljudima 2021. – 2025. i Direktivom 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava, kako bi se poboljšali sprečavanje trgovine ljudima i odgovor na nju, unaprijedili zaštita, potpora i osnaživanje žrtava, a posebno žena i djece, te ojačala regionalna suradnja u pogledu međunarodne dimenzije tog kaznenog djela.
22. Europska unija usto će nastaviti podupirati napore Vijeća Europe u vezi s ljudskim pravima migranata i izbjeglica, s posebnim naglaskom na ženama i osobama u ranjivom položaju, kao što su djeca bez pratnje, LGBTI osobe, osobe s invaliditetom ili osobe koje se suočavaju s diskriminacijom ili nasiljem. Unija je predana ljudskim pravima i postupovnim zaštitnim mjerama u vezi sa svim migrantima i tražiteljima azila, posebno onima koji bježe od agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine. Dokaz su toga prijedlozi u okviru novog pakta o migracijama i azilu te prijedlozi koji se odnose na instrumentalizaciju migranata i hitnu aktivaciju Direktive o privremenoj zaštiti.

23. EU i Vijeće Europe poboljšat će kontakte i komunikaciju o politikama i inicijativama za borbu protiv rasizma i antisemitizma. EU će blisko surađivati sa specijaliziranim odjelima Vijeća Europe i njegovom Europskom komisijom za borbu protiv rasizma i nesnošljivosti (ECRI) u području suzbijanja diskriminacije, među ostalim u borbi protiv antisemitizma i njegovanju židovskog načina života, u skladu sa Strategijom EU-a za suzbijanje antisemitizma i njegovanje židovskog načina života (2021. – 2030.) i Zaključcima Vijeća o suzbijanju rasizma i antisemitizma iz 2022.
24. Nastavit će se suradnja EU-a i Vijeća Europe u području slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja, što uključuje prava pripadnika manjina da izražavaju svoju vjeru posebnim kulturnim, tradicionalnim i vjerskim praksama ili njihova prava da ne zauzimaju vjerska uvjerenja, u skladu s Poveljom o temeljnim pravima.
25. Pripadnici manjina i ranjivih skupina, uključujući LGBTI osobe, često su među najteže pogođenim osobama u situacijama sukoba i humanitarnih kriza. Ničim izazvani i neopravdani agresivni rat Rusije protiv Ukrajine ponovno je pokazao da je potrebno učiniti više kako bi se tim osobama pružile potpora i zaštita. EU će nastaviti surađivati s Vijećem Europe u suzbijanju diskriminacije LGBTI osoba i pritom će razmotriti zajedničke inicijative usmjerene na podupiranje njihovih ljudskih prava.
26. Predviđene su i zajedničke aktivnosti za jačanje pravâ pripadnika drugih manjina, posebno onih koji su manjinskog rasnog ili etničkog podrijetla ili pripadaju romskoj zajednici ili Putnicima¹.
27. U skladu s relevantnim člancima Europske konvencije o ljudskim pravima i Povelje Europske unije o temeljnim pravima koji se odnose na nediskriminaciju, EU i Vijeće Europe surađivat će kako bi promicali poštovanje raznolikosti zaštitom i promicanjem ljudskih prava pripadnika nacionalnih manjina, u skladu s primjenjivim normama i standardima Vijeća Europe te preporukama Venecijanske komisije.

¹ Vidjeti EU-ovu Strategiju o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025. i Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025.

28. Posebna pozornost posvetit će se i zajedničkim aktivnostima za suzbijanje širenja govora mržnje i zločina iz mržnje u Europi, na internetu i izvan njega, kako je utvrđeno u komunikaciji Europske komisije naslovljenoj „Uključivija Europa koja štiti: proširenje popisa područja kriminaliteta u EU-u na govor mržnje i zločine iz mržnje”, donesenoj u prosincu 2021.
29. U kontekstu gospodarskih i socijalnih prava EU će surađivati s Vijećem Europe na poštovanju, zaštiti i ostvarivanju ljudskih prava u skladu s Europskom socijalnom poveljom i revidiranom Europskom socijalnom poveljom, u kojima se naglasak stavlja na prava starijih osoba, žena, djece, osoba s invaliditetom i radnika migranata. Glavni aspekti suradnje u tom području bit će usmjereni na promicanje dostojanstvenog rada za sve, a posebno na provedbu politike nulte tolerancije u pogledu dječjeg rada i iskorjenjivanje prisilnog rada; smanjenje nejednakosti putem suzbijanja siromaštva i socijalne isključenosti, uz promicanje univerzalnog pristupa socijalnoj zaštiti i nediskriminirajućeg pristupa socijalnim uslugama; socijalni dijalog; pravo na sigurne i zdrave radne uvjete za sve, svijet rada bez nasilja i uznemiravanja te odgovorno upravljanje u globalnim lancima opskrbe. Suradnja s Vijećem Europe u promicanju socijalnih prava odražava se i u njegovu sudjelovanju u forumima koji se održavaju svake dvije godine i čija je svrha praćenje provedbe obveza preuzetih na socijalnom samitu EU-a u Portu 2021. EU će promicati i djelotvornu provedbu Europske socijalne povelje i njezinih protokola te će sa zanimanjem pratiti proces reformi koji je u tijeku čiji je cilj poboljšanje sustava Europske socijalne povelje.
30. Europska unija dodatno će poboljšati dugotrajnu suradnju sa stručnim skupinama Vijeća Europe u području politike koje se odnosi na krv, tkiva i stanice, objedinjavanjem resursa i pružanjem bolje zaštite darivateljima i primateljima, u skladu s ljudskim pravima i etičkim zahtjevima država članica, čime će se osigurati bolji odgovor na potrebe javnog zdravlja. Tom će cilju doprinijeti i suradnja s Europskom upravom za kvalitetu lijekova i zdravstvenu skrb (EDQM).

31. Političko priznavanje prava na čist, zdrav i održiv okoliš kao ljudskog prava, kako je utvrđeno Rezolucijom Vijeća UN-a za ljudska prava 48/13 i Rezolucijom Opće skupštine UN-a A/76/L.75, još je jedan ključan predmet suradnje u vezi s kojim te dvije organizacije mogu uzajamno doprinijeti većoj osviještenosti i mogućem novom normativnom razvoju. EU pozdravlja donošenje Preporuke Odbora ministara o ljudskim pravima i zaštiti okoliša; poduprijet će njezinu provedbu, kao i budući rad Vijeća Europe na tom pitanju.
32. EU će ujedno nastojati osigurati dugoročnu institucijsku i financijsku stabilnost Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija), čija je Unija stranka, u kojoj se naglašava važnost odgovorne i održive brige za prirodu, što će biti korisno i za dobrobit čovječanstva.
33. U agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine vrlo je jasno istaknuta ključna uloga neovisnih i vjerodostojnih medija, posebno u vrijeme sukoba, te se pokazala ranjivost medijskih djelatnika koji izvješćuju o ratu i iz ratnih zona. U suradnji s Vijećem Europe Europska unija nastaviti će rješavati izazove koji utječu na neovisnost i održivost medija, štete raznolikosti i ugrožavaju sigurnost novinara i drugih medijskih djelatnika te povjerenje javnosti u informacije. EU će ojačati komunikaciju s Vijećem Europe kako bi se poboljšala suradnja u području slobode izražavanja, slobode medija, sigurnosti novinara i borbe protiv manipulacije informacijama, dezinformacija na internetu i izvan njega i strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja te kako bi se doprinijelo učinkovitijoj koordinaciji međunarodnih inicijativa radi izbjegavanja rizika od udvostručavanja. EU preporučuje delegacijama EU-a da se predbilježe za primanje obavijesti za njihovu zemlju na Platformi Vijeća Europe za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara, kao i da promiču smisleno sudjelovanje civilnog društva, zaštitu boraca za ljudska prava te slobodu udruživanja i mirnog okupljanja.

34. EU će nastaviti podupirati rad nacionalnih institucija za ljudska prava, boraca za ljudska prava i neovisnih organizacija civilnog društva, uključujući organizacije pod vodstvom žena i pod vodstvom mladih, te će surađivati kako bi osigurao njihovo djelotvorno i smisleno sudjelovanje u procesima Vijeća Europe. Suradnja s Vijećem Europe važna je i u pogledu mehanizama EU-a kao što je mehanizam za borbe za ljudska prava *Protect Defenders*.
35. U području ljudskih prava i umjetne inteligencije Europska unija nastavit će surađivati s Vijećem Europe kako bi osigurala pristup razvoju, osmišljavanju i primjeni umjetne inteligencije koji je odgovoran i usmjeren na ljudska prava. U okviru Odbora za umjetnu inteligenciju EU će doprinijeti izradi pravno obvezujućeg instrumenta transverzalne prirode o umjetnoj inteligenciji, koji se temelji na standardima Vijeća Europe o ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava i kojim se potiču inovacije, istodobno nastojeći osigurati usklađenost instrumenta Vijeća Europe s postojećom pravnom stečevinom EU-a i predloženim Aktom o umjetnoj inteligenciji, uzimajući u obzir razvoj događaja tijekom zakonodavnog postupka.
36. U trenutačnom geopolitičkom kontekstu Europska unija i dalje će posvećivati punu pozornost i pružati potporu stanju ljudskih prava u zonama dugotrajnog sukoba.

DEMOKRACIJA

37. EU nastoji zaštititi i ojačati demokraciju na globalnoj razini doprinošenjem izgradnji otpornijih demokratskih sustava. Kako je utemeljeno Globalnom strategijom EU-a, jačanje demokracije izvan EU-a u strateškom je interesu Unije i doprinosi temeljnim aspektima zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a (mir i sigurnost, multilateralizam, razvoj, migracije).

38. U Zaključcima Vijeća o demokraciji iz 2019. i Akcijskom planu EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024. istaknuto je da se kontekst za demokraciju diljem svijeta suočava s izazovima i kontinuirano pogoršava. EU će surađivati s Vijećem Europe u borbi protiv manipulativnog uplitanja, uključujući kampanje dezinformiranja, i u rješavanju postojećih izazova za demokraciju podupiranjem digitalne pismenosti, građanskog obrazovanja te veće transparentnosti i uključivosti demokratskih procesa.
39. EU ima znatne koristi od stručnog znanja Venecijanske komisije, posebno u pogledu poboljšanja ustavnih standarda i izbornog prava. EU će nastojati ojačati suradnju s Venecijanskom komisijom i njezinim Tajništvom u poticanju izbornih reformi, uključujući one koje se temelje na preporukama misija EU-a za promatranje izbora.
40. U području obrazovanja EU i Vijeće Europe nastaviti će uspješnu suradnju putem niza uspješnih vodećih projekata, s naglaskom na potrebi da se osigura djelotvoran, ravnopravan i uključiv pristup redovnom kvalitetnom obrazovanju za sve, uključujući romsku djecu.² Važnost suradnje dodatno je naglašena potrebama ukrajinske djece koja su našla utočište u zemljama Europske unije. EU će nastaviti podupirati Opservatorij za poučavanje povijesti u Europi u okviru projekta HISTOLAB kako bi se povećala važnost uloge obrazovanja o povijesti u očuvanju demokracije u Europi te poticao osjećaj europskog identiteta i građanstva.
41. EU i Vijeće Europe nastaviti će surađivati na razvoju uključivog, inovativnog i međusobno povezanog Europskog prostora visokog obrazovanja, posebno promicanjem demokratskih načela i ljudskih prava.

² U skladu s europskim strateškim okvirom za obrazovanje i strateškim okvirom EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma.

42. U području poučavanja jezika međusobnom se suradnjom, kao što je ona u okviru postojećeg sporazuma o suradnji s Europskim centrom za suvremene jezike Vijeća Europe, nastoje promicati jednakost i nediskriminacija definiranjem zajedničkog europskog pristupa učenju jezika. Cilj je te suradnje i kvalitetno obrazovanje učenika migranata – visokorazvijene jezične kompetencije postaju ključne transverzalne kompetencije za potporu učenju, integraciji, zapošljivosti i socijalnoj koheziji. Višejezično obrazovanje važno je za podupiranje demokracije i uključivog sudjelovanja svih građana, uključujući pripadnike manjina.
43. EU i Vijeće Europe imaju dugogodišnju i učinkovitu suradnju u području mladih. U okviru Partnerstva za mlade EU-a i Vijeća Europe promiču se participativne politike za mlade u nizu područja, uključujući potporu obrazovanju i pružanje odgovarajućih alata mladima u pogledu digitalne tranzicije. U 2023. Partnerstvo za mlade doprinijet će nasljeđu Europske godine mladih 2022. i postizanju njezinih ciljeva. Drugi primjer te suradnje odnosi se na provedbu Europske agende za rad s mladima, koja pruža strateški okvir za jačanje i oblikovanje razvoja rada s mladima. EU će nastaviti surađivati s Vijećem Europe na osnaživanju mladih, prepoznajući njihovu ključnu ulogu u oblikovanju politika. Sredinom 2023. te dvije partnerske institucije započet će dijalog za izradu novog plana rada Partnerstva za mlade EU-a i Vijeća Europe za razdoblje 2024. – 2025. EU će razmotriti mogućnosti za suradnju s Vijećem Europe u okviru EU-ove godine vještina 2023.

44. Sport može biti vrijedan alat za promicanje ljudskih prava i dobrobiti europskih građana, posebno u razdoblju nakon pandemije. EU će nastaviti konstruktivnu suradnju s Vijećem Europe na nizu tema od zajedničkog interesa u tom području, kao što su borba protiv govora mržnje u sportu i siguran sport. Europska unija blisko je surađivala s Vijećem Europe na donošenju Konvencije o manipulaciji sportskim natjecanjima (Konvencija iz Macolina), podupire njezin cilj i načela te potvrđuje važnost borbe protiv manipulacije sportskim natjecanjima. EU prati i razvoj rada u okviru Konvencije o integriranom pristupu sigurnosti, zaštiti i uslugama na nogometnim utakmicama i drugim sportskim priredbama (Konvencija iz Saint-Denisa).
45. Poštovanje kulturnih prava ključan je čimbenik za postizanje održivog razvoja. EU će nastaviti surađivati s Vijećem Europe na promicanju pristupa kulturnim i umjetničkim aktivnostima te na razumijevanju kulture i međukulturnog dijaloga kao temelja modernog društva kojim se stvaraju uvjeti za izražavanje, očuvanje i razvoj različitih identiteta. Kulturna raznolikost jedna je od ključnih vrijednosti demokracija i društava koji se temelje na poštovanju i mirnom suživotu. EU i Vijeće Europe trebali bi nastaviti suradnju kako bi stvorili uvjete kojima se jačaju kulturna raznolikost, kreativnost i odgovarajuće priznavanje prava autora i umjetnika, promičući pritom vrednovanje kulturnih dobara i usluga.
46. EU će nastaviti surađivati s Vijećem Europe na organizaciji Danâ europske baštine kako bi se podigla svijest europskih građana o njihovoj zajedničkoj kulturnoj i prirodnoj baštini te kako bi ih se potaknulo da se aktivno uključe u očuvanje te baštine za sadašnje i buduće generacije. Trebalo bi istražiti suradnju u vezi sa zaštitom kvalitete i raznolikosti krajobrazu u javnoj politici, posebno u skladu s odredbama Konvencije Vijeća Europe o krajobrazima koje se odnose na međunarodnu suradnju te uzimajući u obzir zakonodavstvo i aktualne inicijative EU-a. Zaštita i očuvanje kulturne i prirodne baštine te zaštita i promicanje jezične i kulturne raznolikosti ključni su za sprečavanje nasilnog ekstremizma, borbu protiv dezinformiranja i stvaranje pozitivnog dijaloga i uključenosti.

47. EU i njegove države članice priznaju ulogu Proširenog djelomičnog sporazuma o kulturnim rutama Vijeća Europe u promicanju europskog identiteta i građanstva znanjem i podizanjem svijesti o zajedničkoj europskoj baštini te u razvoju kulturnih veza i dijaloga unutar Europe, kao i s drugim zemljama i regijama. Nastavit će promicati potencijal kulturnih ruta Vijeća Europe za kulturnu suradnju, održivi teritorijalni razvoj, socijalnu koheziju i europsko jedinstvo.

VLADAVINA PRAVA

48. Stručno znanje Vijeća Europe i njegove aktivnosti ocjenjivanja prema referentnim vrijednostima od ključne su važnosti u kontekstu godišnjeg paketa za proširenje EU-a i europskog mehanizma vladavine prava, uključujući pripremu sljedećih izdanja godišnjeg izvješća o vladavini prava i Pregleda stanja u području pravosuđa u EU-u te stalno poboljšanje alata EU-a usmjerenih na zaštitu vladavine prava. Suradnja s Venecijanskom komisijom, GRECO-om, CEPEJ-om i svim drugim relevantnim tijelima Vijeća Europe i dalje će biti među glavnim prioritetima u predstojećim godinama.
49. Predanost EU-a poticanju ljudskih prava, demokracije i vladavine prava odnosi se i na zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidate te susjedstvo EU-a, gdje će EU nastaviti suradnju s Vijećem Europe kako bi pružio potporu zemljama u provedbi ključnih reformi i osposobljavanja u pogledu pravosuđa, borbe protiv korupcije, promicanja ljudskih prava i uloge slobodnih i neovisnih medija i civilnog društva te, u odnosu na zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidate, u pogledu praćenja napretka ostvarenog u tim područjima, u skladu s, ako je primjenjivo/relevantno, pojačanom metodologijom procesa pristupanja.
50. EU će ujedno nastaviti blisku suradnju s GRECO-om na promicanju provedbe standardâ za jačanje borbe protiv korupcije te s MONEYVAL-om u borbi protiv pranja novca. EU će nastaviti surađivati s Vijećem Europe na podupiranju napora za jačanje vladavine prava i borbu protiv korupcije u području proširenja i susjedstva EU-a, izgradnju kapaciteta za sprečavanje i suzbijanje korupcije, sprečavanje pranja novca i osiguravanje djelotvornih pravosudnih odgovora.

51. U skladu sa Strategijom EU-a u području droga za razdoblje 2021. – 2025. i Akcijskim planom EU-a u području droga za razdoblje 2021. – 2025., u kojima se utvrđuju politički okvir i prioriteti politike EU-a o drogama u predstojećim godinama, EU će nastaviti blisku suradnju sa Skupinom Vijeća Europe za međunarodnu suradnju u području droga i ovisnosti (skupina Pompidou) kako bi pružio znanje, potporu i rješenja za djelotvorne politike u području droga utemeljene na dokazima, kojima se u potpunosti poštuju ljudska prava.
52. Terorizam i nasilni ekstremizam ozbiljna su prijetnja ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava. EU je predan bliskoj suradnji s Vijećem Europe kako bi poboljšao svoj kaznenopravni odgovor u područjima kao što su radikalizacija koja dovodi do terorizma i nasilnog ekstremizma te reintegracija i rehabilitacija počinitelja kaznenih djela terorizma. Posebna pozornost posvetit će se zlouporabi interneta od strane ekstremista i terorista te radikalizaciji u zatvorima.
53. U području borbe protiv kiberkriminaliteta EU će nastaviti suradnju s Vijećem Europe u okviru Budimpeštanske konvencije o kiberkriminalitetu i njezinih dodatnih protokola. Promicat će Budimpeštansku konvenciju kao okvir za međunarodnu suradnju i izgradnju kapaciteta.
54. U području nezakonite trgovine kulturnim dobrima EU će surađivati s Vijećem Europe u pogledu Konvencije Vijeća Europe o kaznenim djelima povezanim s kulturnim dobrima (Konvencija iz Nikozije), vodeći ujedno računa o načelima i obvezama utvrđenima u Međunarodnoj konvenciji UNESCO-a o mjerama zabrane i sprečavanja nezakonitog uvoza, izvoza i prijenosa kulturnih dobara iz 1970. EU će promicati Konvenciju i njezine ciljeve sprečavanja i suzbijanja nezakonite trgovine kulturnim dobrima i njihova uništavanja, posebno u kontekstu predstojećeg akcijskog plana EU-a o nezakonitoj trgovini kulturnim dobrima.
55. EU će surađivati s Vijećem Europe u vezi s podupiranjem UN-a i drugih multilateralnih inicijativa koje se odnose na vladavinu prava.